

COMITETUL PARLAMENTAR DE ASOCIERE UE-REPUBLICA MOLDOVA

Cea de-a 9-a reuniune

22 martie 2021

Reuniune la distanță, (prin Interactio)

DECLARAȚIE ȘI RECOMANDĂRI

în temeiul articolului 441(3) din Acordul de Asociere

Adoptate pe 22/03/2021

Cea de-a 9-a reuniune a Comitetului Parlamentar de Asociere UE-Republica Moldova (CPA) s-a desfășurat pe 22 martie 2021 la distanță din cauza situației pandemiei de COVID-19. Reuniunea a fost coprezidată de dna Ruxanda Glavan din partea Parlamentului Republicii Moldova (în continuare „Moldova”) și dl Siegfried Mureșan, din partea Parlamentului European,

Comitetul Parlamentar de Asociere a trecut în revistă starea de lucruri a relațiilor UE-Republica Moldova și a implementării Acordului de Asociere.

Comitetul Parlamentar de Asociere a convenit asupra declarației finale și recomandărilor următoare:

Cu privire la criza sanitară cauzată de pandemia de COVID-19

1. Recunoaște durerea provocată de pandemia de COVID-19 în Moldova și în Uniunea Europeană; exprimă condoleanțe cetățenilor afectați; se așteaptă la o solidaritate continuă între ambele părți în vederea depășirii acestei perioade fără precedent de suferință umană și stagnare social-economică;
2. Salută faptul că viețile și sănătatea cetățenilor au avut întâietate în fața altor considerente; Face apel la administrarea rapidă a vaccinurilor pentru toată populația în 2021, ca singură cale de a opri costul uman înalt și de a ne reactiva economiile;
3. Salută asistența financiară și medicală continuă oferită de Uniunea Europeană și Statele sale Membre în vederea combaterii epidemiei în Republica Moldova; confirmă faptul că abordarea „Echipei Europa” și coordonarea cu Organizația Mondială a Sănătății (OMS) au fost instrumentul potrivit și necesar pentru a face față acestor evoluții dramatice; Face apel la continuarea acordării sprijinului UE și facilitării sosirii vaccinurilor în Republica Moldova cât mai curând posibil; Salută decizia României de a oferi Republicii Moldova 200.000 de doze din propria alocație de vaccinuri; Reamintește de angajamentul UE în cadrul schemei de vaccinare COVAX și salută livrarea primului și celui de-al

doilea lot de vaccinuri COVAX în Republica Moldova; Așteaptă cu nerăbdare coordonarea dintre Republica Moldova și OMS în vederea desfășurării unei campanii de vaccinare eficiente;

4. Apreciază redirecționarea sprijinului bilateral UE spre Moldova în vederea abordării provocărilor sociale, economice și sanitare uriașe cauzate de pandemie, atingând deocamdată 127 milioane Euro;
5. Salută recenta semnare a Contractului de reziliență în contextul COVID-19 pentru Republica Moldova, în valoare de €15 milioane, care se axează pe combaterea de către Moldova a pandemiei și a impactului său social-economic, precum și pe creșterea rezilienței sistemului de sănătate;
6. Așteaptă cu nerăbdare reactivarea economiilor Republicii Moldova și UE și reducerea cifrelor mari ale șomajului;
7. Solicită să fie acordată o atenție deosebită tinerilor pe perioada recuperării economice, facilitând crearea unor locuri de muncă atractive și a unui viitor mai bun în propria țară, preîntâmpinând emigrația acestora și exodul creierelor țării;
8. Cheamă la eforturi pentru includerea populației rurale, persoanelor cu dizabilități, femeilor și a oricăror alte sectoare dezavantajate ale societății, precum și a minorităților în toate planurile naționale de recuperare economică;

Cu privire la consolidarea relațiilor UE-Republica Moldova și o redresare economică solidă comună

9. Consideră că Acordul de Asociere UE-Republica Moldova, inclusiv Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, este un fundament solid pe care se bazează cooperarea și solidaritatea noastră; Solicită respectarea permanentă a valorilor comune de bază ale Acordului de Asociere, în special, a drepturilor omului, libertăților fundamentale, statului de drept, separării puterilor și a principiilor democratice;
10. Se așteaptă ca reformele administrative ale Republicii Moldova să fie menținute și accelerate, consolidând valorile comune; Constată că, în special, sectorul justiției, cel medical, economic și cel bancar au nevoie de reforme profunde; Solicită autorităților moldovenești să acorde prioritate specială luptei împotriva corupției și spălării banilor; Solicită să fie combătută contrabanda și toate tipurile de crimă organizată, inclusiv traficul de ființe umane;

11. Își exprimă îngrijorarea cu privire la ritmul lent al procedurilor judiciare privind fraudă bancară masivă din 2014; Solicită ca toate persoanele responsabile să fie aduse rapid în fața legii pentru a satisface așteptările cetățenilor și a asigura recuperarea activelor; dorește să vadă aplicarea legii în privința tuturor schemelor de spălare a banilor și a actelor de corupție;
12. Solicită adoptarea unei noi Agende de Asociere care să vizeze o cooperare politică mai strânsă și o integrare economică și comercială mai aprofundată între UE și Republica Moldova;
13. Îndeamnă UE și Republica Moldova să se axeze pe proiectele viitoare de cooperare în vederea redresării social-economice a Republicii Moldova, având mereu drept scop beneficiul populației Republicii Moldova;
14. Consideră că Acordul de Asociere UE-Republica Moldova și Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător ar trebui să fie implementate în circumstanțele actuale cu accentul pe facilitarea unei redresări economice rapide și durabile;
15. Reamintește faptul că UE este primul partener comercial și investițional al Republicii Moldova; solicită edificarea, în perioada de redresare, a unei economii moldovenești modernizate și competitive, în conformitate cu principiile „Pactului verde european” și transformarea digitală; Constată că angajamentul față de multilateralismul economic va contribui la redresarea mondială;
16. Încurajează autoritățile moldovenești să-și consolideze măsurile de abordare a schimbărilor climatice și a sectoarelor industriei fără carbon, agriculturii și transportului, în conformitate cu Acordul de la Paris și reuniunile ulterioare ale părților la Convenția Cadru a Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice;
17. Reafirmă necesitatea asigurării sustenabilității mediului, și consolidării eforturilor Republicii Moldova și Uniunii Europene în domeniul gestionării deșeurilor și utilizării durabile și eficiente a resurselor de apă, protecția biotei acvatice, a peisajelor și altor obiective ale bazinului râului Nistru; Recunoaște importanța strategică a râului Nistru pentru Republica Moldova și își exprimă îngrijorarea profundă față de eventualele consecințe asupra mediului în legătură cu intențiile Ucrainei de extindere a Centralei Hidroelectrice Novodnestrovsk, precum și construcția cascadei de 6 hidrocentrale noi pe Nistru;
18. Își exprimă satisfacția față de transferul primei tranșe a noului program UE de asistență macrofinanciară pentru Republica Moldova;

19. Solicită tuturor autorităților moldovenești să depună eforturi intense pentru a realiza condiționalitatea legată de eliberarea tranșei a doua și finale a noului program UE de asistență macrofinanciară; Reamintește cu regret că UE nu a putut transfera cea de-a treia tranșă a pachetului precedent de asistență macrofinanciară, deoarece Republica Moldova nu a îndeplinit condițiile anterior datei limită contractuale;
20. Subliniază faptul că aceste condiționalități ale UE și FMI ar trebui să fie considerate drept oportunități de consolidare a procesului de reformare instituțională și administrativă din Republica Moldova;
21. Exprimă necesitatea ca Republica Moldova să mențină cooperarea cu partenerii internaționali cu adevărat interesați de continuarea reformelor în țară;
22. Propune ca, odată ce Republica Moldova progresează în integrarea treptată a acquis-ului comunitar, să devină, de asemenea, beneficiar și participant în cadrul unui număr tot mai mare de politici și programe UE;
23. Sugerează ca Uniunea Europeană să ofere Republicii Moldova cunoștințe și susținere financiară în domeniul agriculturii pentru a face față secetei omniprezente, cum ar fi cea prin care a trecut țara în 2020;
24. Salută interconectarea gazului stabilită între Republica Moldova și România și așteaptă cu nerăbdare finalizarea interconectării electricității; Subliniază faptul că sporirea interconexiunilor energetice cu Uniunea Europeană este de o importanță fundamentală pentru diversificarea surselor energetice și mărirea securității energetice a țării;
25. Solicită extinderea creării energiei regenerabile în Republica Moldova, reducând dependența acesteia de combustibilii fosili; Reamintește despre importanța continuării reformelor în sectorul energetic în conformitate cu cel de-al Treilea Pachet Energetic și acquis-ul Comunității Energetice;
26. Afirmă că Republica Moldova, ca țară a Parteneriatului Estic care deține un Acord de Asociere cu UE, are o perspectivă europeană în cadrul Uniunii Europene; Subliniază faptul că o astfel de perspectivă europeană trebuie să se sprijine mai întâi de toate pe aderarea la valorile și principiile care stau la baza UE;

Despre evoluțiile politice din Republica Moldova

27. Își exprimă îngrijorarea cu privire la polarizarea politică extremă din Republica Moldova; Reamintește că țara a reușit să depășească cu succes în 2019 capturarea oligarhică a instituțiilor statului și o criză constituțională gravă; Își exprimă speranța că, în același spirit, actorii politici vor transmite mesaje constructive cetățenilor și că, atunci când va fi atins un impas politic, acesta va fi depășit prin negocieri transparente sau, când va fi nevoie, prin deciziile constituționale ale instituțiilor judiciare, conform regulilor democratice ale unui stat de drept;
28. Face apel la respectarea Constituției; Regretă orice modificări pripite aduse legislației în interesul anumitor actori politici;
29. Recunoaște importanța promovării transparenței în procesele publice de luare a deciziilor și a asigurării implicării și consultării adecvate a părților interesate și societății civile la toate etapele, ceea ce va spori, de asemenea, controlul public și acceptabilitatea socială a reformelor realizate de autorități; evidențiază rolul central al ONG-urilor în orice societate democratică și își exprimă speranța că legislația nou-adoptată cu privire la organizațiile necomerciale va îmbunătăți transparența proceselor publice de luare a deciziilor și va oferi un cadru modernizat pentru funcționarea societății civile a țării; face apel la Comisia Europeană și Statele Membre să acorde mai mult sprijin politic, tehnic și financiar societății civile din Republica Moldova.
30. Face apel la asigurarea libertății și diversității mass-mediei din Republica Moldova; Accentuează faptul că pluralismul media, inclusiv o pluralitate a canalelor TV, protecția presei și libertății de exprimare sunt elementele de bază care susțin un sistem politic democratic pluralist;
31. Își exprimă îngrijorarea cu privire la finanțarea externă a unor posturi de televiziune din Republica Moldova; Încurajează îmbunătățirea cadrului juridic în domeniu în vederea asigurării sustenabilității economice, autonomiei instituționale și independenței editoriale a mass-mediei din Republica Moldova;
32. Salută declarațiile misiunilor de observare ale OSCE / BIDDO și ale organizațiilor observatoare locale în alegerile prezidențiale din noiembrie din Republica Moldova, care confirmă că alegerile au fost democratice și libere și că încălcările comise identificate nu au afectat rezultatul votului;
33. Face apel la UE și Republica Moldova să mărească eforturile privitoare la egalitatea de gen și să ofere mai mult sprijin celor mai dezavantajate și

- vulnerabile grupuri ale societății, cuprinzând ratificarea deplină și rapidă a Convenției de la Istanbul;
34. Cheamă autoritățile moldovenești să înlăture lacunele legislative, subliniate de Comisia de la Veneția și OSCE / BIDD0, care au subminat eficiența controlului financiar al campaniei și soluționarea disputelor electorale; cere ca alegerile să se desfășoare conform unor norme și practici transparente și echitabile riguroase, și într-un context mediatic deschis și liber;
 35. Încurajează consolidarea cooperării UE-Republica Moldova în vederea combaterii campaniilor de dezinformare interne și a celor provocate din exterior și utilizării cu rea voință a spațiului cibernetic, care au drept scop crearea haosului și neîncrederii în rândul populației;
 36. Reiterează solicitarea UE de respectare a suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova; Susține angajamentul de identificare a soluționării finale de către membrii formatului „5+2” și reamintește responsabilitatea specială a acestora față de retragerea necondiționată a trupelor regulate, vehiculelor de luptă și munițiilor din regiune; Face apel la un rol de mediere ambițios al UE în procesul de soluționare; Salută activitatea realizată de Misiunea de Asistență la Frontieră a Uniunii Europene în Republica Moldova și Ucraina (EUBAM);

Cu privire la chestiunile Parteneriatului Estic și afacerile externe în ansamblu

37. Salută contribuțiile valoroase ale Republicii Moldova în cadrul Parteneriatului Estic pe parcursul celor doisprezece ani de existență a acestuia; Așteaptă cu interes un Summit al Parteneriatului Estic de succes în anul 2021, după perioada de vară; Își exprimă speranța de a vedea aportul Republicii Moldova la stabilirea viziunii reînnoite privind Parteneriatul Estic în perioada de după anul 2020;
38. Așteaptă cu interes sesiunea plenară din luna aprilie 2021 a Adunării Parlamentare Euronest, după anul 2020, în care criza sanitară mondială ne-a întrerupt reuniunile regulate; Accentuează importanța dimensiunii parlamentare a Parteneriatului Estic într-un moment în care regiunea a asistat la crize și conflicte grave;
39. Salută participarea Republicii Moldova în misiunile UE privind politica externă și de securitate comună, inclusiv politica de securitate și apărare comună;